

I.:G.:M.:A.:A.:U.:

**MASONERIA UNIVERSALĂ
MAREA LOJA NAȚIONALĂ DIN ROMÂNIA**

R.:L.: Columna lui Traian, Nr. 147, Or.: Ploiești

R.:L.: de Cercetare GNOSIS, Nr.3C, Or.: Sibiu

F.: Cosmin DUMITRESCU

18 februarie 6017 A.:L.: - Or.: Sibiu

TEORIA EVOLUȚIEI PARALELE

Schiță-Proiect pentru o abordare critică a genezei Franc-Masoneriei Moderne

Declarația autorului

Această teorie, denumită „Teoria Evoluției Paralele”, a fost prezentată de noi pentru prima oară într-o *Conferință* ținută pe data de 4 noiembrie 6016 în Templul din Ploiești, cu sprijinul R.:L.: „*Columna lui Traian*” Nr.147.

Această teorie, denumită „Teoria Evoluției Paralele”, a fost prezentată de noi pentru prima oară într-un *Simpozion*, la Sibiu, pe data de 18 februarie 6017, sub patronajul R.:L.: de Cercetare GNOSIS Nr.3C.

Toate drepturile asupra acestui material revin autorului.

F.: Cosmin Dumitrescu

Declarația R.:L.: de Cercetare GNOSIS, Nr.3C

R.:L.: de Cercetare GNOSIS Nr.3C din Orientul Sibiu recunoaște fratelui Cosmin Dumitrescu paternitatea *Teoriei evoluției paralele*, prezentată în cadrul Simpozionului „Masoneria – Tradiție și Progres” din 18 februarie 6017, la Sibiu, recunoscând acestuia și dreptul de autor.

R.:F.: Gheorghe Bichicean
Secretar

Teoria Evoluției Paralele reprezintă un demers explicativ al relațiilor dintre cele două forme istorice ale Franc-Masoneriei: cea Operativă și cea numită Speculativă. Această nouă teorie consideră că cele două tipuri de Masonerie au evoluat – temporal și spațial – în *paralel*, fără a exista însă un fenomen natural al *tranziției*, coerent, de la o formă la cealaltă. Aceasta înseamnă de fapt că au existat loji (și chiar Mari Loji) operative și speculative care și-au desfășurat existența *în mod simultan*, fără ca cele operative să fie influențate în vre-un fel de ”sistemul speculativ” (cazul *Lojei Alnwick*: 1690-1763).

Teoria Tranziției, aparținând lui Harry Carr, publicată pentru prima oară în *Quatuor Coronati Transactions*, susținea faptul că ”trecerea” de la Masoneria Operativă la cea Speculativă s-a desfășurat în mod natural, istoric, din cauze obiective (cum ar fi scăderea comenzilor pentru construcțiile din piatră) prin creșterea numărului de masoni **acceptați** din lojile operative și scăderea numărului cioplitorilor-în-piatră. În nici unul dintre cazuri, însă, nu s-a putut constata existența vre-unei loji masonice ”speculative” în Anglia înainte de 1717, Harry Carr neputând să probeze *tranziția efectivă* (în cadrul aceleiași loji cu existență neîntreruptă) pentru niciuna dintre lojile operative.

Teoria Evoluției Paralele întreprinde o critică obiectivă a conceptului de *acceptție*, pe care nu îl consideră determinant pentru apariția lojelor speculative și a Masoneriei Moderne. Fenomenul *acceptției* a fost prezent, de fapt, în *toate* lojile operative, încă din perioada construirii Marilor Catedrale (1200-1300 p.Hr) *sub diferite forme*, existența masonilor ”speculativi” fiind atestată încă din primele documente masonice. Astfel de *gentleman masons* au fost trecuți în registrele lojilor operative – cei mai iluștri dintre aceștia fiind: Sir Robert Moray, inițiat în 1641 în *Loja din Edinburgh*, Elias Ashmole, inițiat în 1646 în *Loja din Warrington*, Sir Christopher Wren, inițiat în *Old Lodge of St.Paul* (care va deveni ulterior *Lodge of Antiquity*, Nr.2) în 1691, ș.a. Acest fapt nu a condus însă la apariția nici măcar a unei singure loji masonice ”speculative”, care să se fi *desprins* – înainte de perioada apariției Marilor Loji (1717) – din corpul *The Company and Fellowship of Free-Masons*.

Teoria Evoluției Paralele prezintă însă *acceptția* ca un fenomen *necesar*, dar nu și *suficient* care a contribuit la fondarea Masoneriei Moderne. Noi susținem – prin intermediul acestui demers științific – faptul că nu putem vorbi despre **tranziție stricto sensu**, ci mai degrabă despre **devenire**; astfel, unele loji (cum ar fi, de ex. *Lodge of Edinburgh*), pierzându-și calitatea de loji operative, și-au încetat activitatea, devenind *ulterior* speculative, după cu totul alte principii de activitate, organizare și mai ales după altă Constituție ! Noi considerăm că nu fenomenul *acceptției* a fost determinant în nașterea Masoneriei Moderne, cât mai ales apariția și dezvoltarea unei noi **doctrine** științifice și filosofice: *Iluminismul*. Această doctrină de factură *deistă* – promovată după 1717 de membrii de vază ai uneia dintre cele mai importante dintre cele patru Old Lodges (*Lojile Fondatoare*) ale **Marii Loji a Angliei**, și anume **The Horn Lodge** și promovată de personalitățile cele mai importante din conducerea Marii Loji (John Theophilus Desaguliers, James Anderson, ș.a.), a contribuit în mod decisiv la apariția unui *nou tip de masonerie*, diferită în mod esențial de vechea Masonerie Operativă.

Au existat însă *preluări* ale simbolismului Vechii Masonerii în noul Sistem Speculativ și *adaptări* ale regulamentelor, Constituției și ritualurilor, în funcție de cerințele noii Organizații. Vechile loji operative au continuat să existe, în paralel cu cele ”speculative”; alături de acestea alte loji și-au încheiat activitatea în sistemul

operativ – devenind după 1717 loji ”speculative” – acestea fiind așa numitele ”loji de accepție”. Astfel de cazuri sunt: *Loja din Edinburgh*, *Loja din Kilwinning*, *Loja din Warrington*, ș.a. Lojile Masoneriei Moderne își datorează existența aderării la o nouă doctrină, anume la aceea promovată inițial de teoriile rosacruciene, preluate apoi de *Invisible College* și desăvârșită în cercurile membrilor *Royal Society of London*. Această nouă doctrină a fost preluată apoi în Masonerie și a constituit fundamentul Masoneriei Moderne.

Fenomenul *tranziției* – insuficient fundamentat pe conceptul *accepției* – rămâne mai degrabă *un mit*, însă teoria accepției pornește totuși de la premise reale, însă insuficient cercetate și are importanța sa în explicarea genezei Masoneriei Moderne. Fără existența ”masonilor acceptați” – preocupările de natură științifică și filosofică nu ar fi putut constitui germenii devenirii ulterioare, între secolele XVI-XVIII, a Franc-Masoneriei Moderne.

Prin urmare, nu fenomenul real și general – al *accepției* a condus la apariția „lojelor speculative”, ci o nouă **ideologie**, iluministă, raționalistă, fundamentată pe dezvoltarea cercetării științifice de nivel academic, provenită din rândurile membrilor de vază ai *Royal Society of London*. Ceea ce a generat fenomenul apariției Noii Masonerii a fost o schimbare – o revoluție – de natură **ideologică** !

Am zis !